

1463**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA**

z dnia 1 października 2002 r.

w sprawie rocznych zadań ochronnych dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

Na podstawie art. 13b ust. 5 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079, Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1189 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 130, poz. 1112) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się roczne zadania ochronne dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego na 2002 r.

§ 2. Roczne zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i opis zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby ich eliminacji, które są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) sposoby i zakres prowadzenia ochrony czynnej, które są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: *S. Żelichowski*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2002 r. (poz. 1463)

Załącznik nr 1

IDENTYFIKACJA I OPIS ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH
ORAZ SPOSOBY ICH ELIMINACJI

Lp.	Identyfikacja i opis zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji zagrożeń
1	Uszkodzenia w ekosystemach spowodowane przez pieszych, przy szlakach turystycznych.	Zabezpieczanie przed penetracją turystyczną – wykonanie barier drewnianych i ogrodzeń.
2	Naturalne pojawianie się niepożądanych gatunków roślin (sukcesja).	Usuwanie niepożądanych gatunków roślin. Koszenie. Wycinanie drzew i krzewów.
3	Wydeptywanie pokrywy glebowej przez pieszych.	Wykonanie technicznych zabezpieczeń pokrywy glebowej w otoczeniu szlaków pieszych (budowa barier, poręczy, stopni kamiennych, stabilizacja gleby za pomocą metalowych siatek).
4	Niekorzystne zmiany w poszczególnych częściach ekosystemu leśnego (degradacja zbiorowisk roślinnych, przekształcanie gleb) wynikające z niedostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedliska (sztuczne drzewostany świerkowe).	Przebudowa drzewostanów przez wprowadzenie gatunków zgodnych z siedliskiem. Rozluźnienie górnej warstwy drzew dla poprawy warunków wzrostu i rozwoju młodych drzew.
5	Negatywne oddziaływanie czynników atmosferycznych (wiatr, śnieg) na przegęszczone drzewostany.	Regulacja zagęszczenia drzew w drzewostanach młodszych klas wieku.
6	Zamieranie drzewostanów świerkowych powodowane przez czynniki biotyczne (owady, grzyby pasożytnicze).	Usuwanie drzew zaatakowanych przez szkodliwe owady i grzyby. Wykładanie pułapek na owady. Korowanie ściętych drzew opalanymi przez owady.

7	Uszkodzenia drzewostanów przez jelenie i sarny. Zgryzanie pędów i pączków w uprawach leśnych, zdzieranie kory z pni drzew w młodnikach (spałowanie).	Grodzenie i naprawy ogrodzeń upraw leśnych i młodników. Zabezpieczenia drzew przez stosowanie zapachowych środków odstraszających (repelentów).
8	Zadeptywanie i zgryzanie przez owce zbiorowisk roślinnych ekosystemów nieleśnych położonych w sąsiedztwie pastwisk.	Grodzenie cennych zespołów roślinnych barierkami drewnianymi, w celu zabezpieczenia ich przed penetracją pasących się zwierząt.
9	Zanikanie chronionych gatunków roślin w ekosystemach nieleśnych (zanik łąk).	Regularne koszenie łąk na powierzchniach, które są tradycyjnie od lat użytkowane.
10	Zanikanie różnorodności siedlisk przyrodniczych.	Kształtowanie mozaiki zaroślo-wo-łąkowej, poprzez ręczne koszenie i usuwanie krzewów na powierzchniach przewidzianych do utrzymania w stanie półotwartym.
11	Brak ciągłości połączeń pomiędzy głównymi kompleksami leśnymi.	Tworzenie korytarzy leśnych drogą dosadzania drzew na odcinkach, w których przewiduje się łączenie dużych kompleksów leśnych.
12	Zamieranie na terenie dawnych siedlisk ludzkich cennych, starych okazów drzew.	Konserwacja starych drzew poprzez formowanie koron i usuwanie z nich suchych gałęzi.
13	Zacieranie się kulturowego układu podziału pól, kształtowanych przez wieki, na dawnych terenach osadniczych.	Odsłanianie śladów dawnej zabudowy, poprzez usuwanie niepożądanego roślinności.
14	Zanikanie dawnych sadów i grup zadrzewień owocowych, zamieranie rodzimych odmian o charakterze typowo górskim, odpornych na ostre warunki klimatyczne.	Nasadzenia drzew owocowych w strefie dawnych chałup, sadów i obiektów sakralnych, przeprowadzane według historycznych map katastralnych.
15	Wzmożony ruch pieszy wzdłuż partii grzbietowych połonin. Niszczenie poprzez wydeptywanie otoczenia szlaków, niekontrolowane poszerzanie szlaków, biwakowanie w miejscach niedozwolonych.	Stosowanie barier ograniczających szlaki turystyczne. Zbiór nasion roślin zagrożonych wydeptywaniem, wysiewanie ich na uprawach pochodnych. Badanie zmian zachodzących w środowisku roślinnym.
16	Przebywanie niedźwiedzia brunatnego w pobliżu siedzib ludzkich i szlaków turystycznych.	Poszerzanie bazy pokarmowej poprzez nasadzenia drzewek owocowych w miejscach dawnych sadów, zabezpieczanie śmietników w osadach siedzib ludzkich.

17	Zagrozenie oslabionej populacji zubra (okres zimowy, choroby).	Zimowe dokarmianie zubrów w celu poprawy kondycji populacji i ograniczenia migracji zubrów - ograniczenie przenoszenia chorób zakaźnych.
18	Zwiększona śmiertelność zwierząt roślinożernych w okresie mroźnych i śnieżnych zim.	Dokarmianie zwierząt ograniczające nadmierną śmiertelność w okresie zimy. Wzbogacenie i zwiększenie dostępności bazy pokarmowej poprzez wysadzanie głogu, jarzębiny i miejscowych drzew owocowych wzdłuż dawnych łąnów, dróg.
19	Zwiększona śmiertelność dzikich zwierząt w okolicy ruchliwych dróg.	Wystawienie przy drogach publicznych znaków ostrzegawczych.
20	Zagrozenie wyginięciem górskiej rasy konia huculskiego.	Hodowla konia huculskiego. Opieka weterynaryjna. Zabezpieczenie paszy dla hodowli konia. Utrzymanie obiektów hodowlanych.
21	Śmiertelność płazów na drogach.	Wykonywanie zabezpieczeń ograniczających przechodzenie płazów przez drogi (siatki lub płotki wzdłuż dróg), tworzenie elementów umożliwiających ukierunkowaną i bezkolizyjną wędrówkę płazów (tunele, przepusty pod drogami). Montaż znaków ostrzegawczych przy drogach.
22	Zanik siedlisk ciepłolubnej fauny bezkręgowców.	Koszenie i wycinanie krzewów, zapobiegające zarastaniu i zanikowi siedlisk bezkręgowców ciepłolubnych.

ZAKRES I SPOSOBY PROWADZENIA OCHRONY CZYNNEJ

Czynność	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja*
<p><u>1. Ochrona przyrody nieożywionej i gleb.</u></p> <p>1) Ochrona ostańcowych skałek oraz pól rumowiskowych.</p> <p>2) Zachowanie dydaktycznych walorów nieczynnego kamieniołomu.</p> <p>3) Ochrona i zabezpieczenie pokrywy glebowej przed wydeptywaniem.</p>	<p>Montaż niskich drewnianych barier w 4 miejscach, na długości 480 m.</p> <p>Wyznaczenie punktów widokowych, w ilości 4 sztuk.</p> <p>Budowa barier w celu zabezpieczenia obiektu przed penetracją turystyczną, na długości 100 m. Częściowe odsłonięcie obiektu przez usunięcie drzew. Postawienie tablicy informującej o nieczynnym kamieniołomie.</p> <p>Wyłożenie siatki metalowej w miejscach wydeptywanych przez pieszych, na powierzchni 1050 m².</p> <p>Budowa drewnianych barier, na długości 990 m.</p> <p>Budowa ścieżki z wałków drewnianych, w miejscach podmokłych, na szlakach pieszych, długości 320 m.</p> <p>Budowa stopni kamiennoziemnych na szlakach pieszych, długości 215 m.</p>	<p>Kopuły szczytowe: Halicza, Połoniny Caryńskiej, Rozsypańca i Bukowego Berda.</p> <p>Kopuły szczytowe: Halicza, Połoniny Caryńskiej, Rozsypańca i Bukowego Berda.</p> <p>Nieczynny kamieniołom w Nasicznem.</p> <p>Kopuły szczytowe: Halicza, Połoniny Caryńskiej, Rozsypańca i Bukowego Berda.</p> <p>Na odcinkach szlaków: Wołosate–Tarnica, Ustrzyki Górne–Szeroki Wierch–Siodło pod Tarnicą, Połonina Caryńska–Przełęcz Przysłup–Bereżki, Połonina Caryńska–Brzegi Górne, Wetlina Rawka–Wielki Dział–Mała Rawka, Suche Rzeki–Przełęcz Orłowicza, Przełęcz Orłowicza–Smerek–Smerek wieś, Przełęcz Orłowicza–Stare Siolo.</p> <p>Na odcinkach szlaków: Wołosate–Tarnica, Ustrzyki Górne–Połonina Caryńska, Połonina Caryńska–Przełęcz, Przysłup–Bereżki, Połonina Caryńska–Brzegi Górne, Wetlina Rawka–Wielki Dział–Mała Rawka.</p> <p>Na odcinkach szlaków: Połonina Caryńska–Przełęcz Przysłup–Bereżki, Połonina Caryńska–Brzegi Górne, Suche Rzeki–Przełęcz Orłowicza.</p>

	<p>Budowa drenów odprowadzających wodę ze szlaków, w ilości 173 sztuk.</p> <p>Budowa kładek na potokach, w ilości 2 sztuk.</p> <p>Instalacja 60 tablic informujących o przeprowadzanych zabiegach ochronnych.</p>	<p>Na szlakach pieszych.</p> <p>Na szlakach: Połonina Caryńska – Przełęcz Przysłup–Bereżki, Wetlina Rawka– Wielki Dział–Mała Rawka.</p> <p>Obszar całego Parku.</p>
<p>2. Ochrona ekosystemów leśnych.</p>	<p>Regulacja zagęszczenia drzew w drzewostanach (cięcia odstawiające) dla ułatwienia odnowienia naturalnego buka i jodły, na powierzchni 15,81 ha.</p> <p>Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew w drzewostanach (czyszczenia późne), na powierzchni 258,31 ha.</p> <p>Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew w drzewostanach (czyszczenia wczesne), na powierzchni 75,68 ha</p> <p>Odnowienia sztuczne powierzchni leśnej, pożądanymi gatunkami drzew, na powierzchni 4,20 ha.</p> <p>Odnowienia sztuczne pożądanymi gatunkami drzew, pod osłoną drzewostanu, na powierzchni 15,20 ha.</p> <p>Pielęgnacja upraw leśnych poprzez zwalczanie roślinności zielonej przy pomocy motyki, na powierzchni 150,00 ha.</p> <p>Pielęgnacja upraw leśnych przez wykaszanie, na powierzchni 153,40 ha.</p> <p>Dosadzanie poświadczonych gatunków drzew na uprawach leśnych (poprawki), na powierzchni 2,60 ha.</p>	<p>55b, 209c.</p> <p>36c, 48f, 50c,d,g, 58g, 59h, 61c,j, 70b, 75b, 76a, 79a,b, 84d,f, 85b,d,g,h, 90a, 183c, 184c, 130d, 131b,45c, 72b, 10d, 20c, 24f, 170d,f, 181a, 185a, 102a, 111a, 129a.</p> <p>24a, 25b, 36a, 38a, 50d, 54b, 56b, 182f, 129b, 130d, 218a, 45c, 10d, 193a, 206c, 111a.</p> <p>66j, 84f, 85a.</p> <p>62b, 69g, 70b, 79b, 84f, 184c, 131b, 55a, 72c, 169b, 174i, 181d, 198a, 199d, 111b, 246b, 259a.</p> <p>55a,b, 62b, 69g, 70b, 79b, 84f, 183c, 184c, g, l, 185a,h, 188d, 131b, 72c, 169b, 171c, 174i, 181d, 198a, 199d, 208c, 279b, 110d, 111b, 121b, 126c, 136a, 141a, 142a.</p> <p>36a,c, 61c,j, 62, 70b, 73b, 75b, 76a,c, 77a, 78c,i, 79a, 80a,b, 81b, 84c,f, 85a,b,d,g,h, 246a,b, 252a, 253a, 259a, 262d, 281a.</p> <p>36c, 62b, 70b, 75b, 78c,i, 80b, 169b, 121b, 142a,</p>

	<p>Hodowla sadzonek w szkółce leśnej, na powierzchni 0,50 ha.</p> <p>Przygotowanie gleby do sadzenia drzew, na powierzchni 22,30 ha.</p> <p>Ręczne pielenie szkółki leśnej, na powierzchni 0,18 ha.</p> <p>Zalesienia gruntów rolnych, na powierzchni 3,00 ha.</p> <p>Założenie szkółki leśnej, na powierzchni 0,40 ha.</p> <p>Usuwanie drzew zamierających i martwych (cięcia sanitarne i przygodne), na powierzchni 61,74 ha.</p> <p>Wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych), w ilości 300 sztuk.</p> <p>Wykładanie i korowanie drzew pułapkowych (pułapki klasyczne), w ilości 60 sztuk.</p> <p>Grodzenie upraw leśnych siatką przed szkodami powodowanymi przez jelenie i sarny, na długości 9,0 km.</p> <p>Naprawy ogrodzeń upraw leśnych, na długości 8,9 km.</p> <p>Zabezpieczanie upraw leśnych zapachowymi środkami odstraszającymi (repelentami), na powierzchni 106,1 ha.</p>	<p>36d, 61d.</p> <p>36a,c, 62d, 69g, 70b, 75b, 78c, 79b, 84f, 85a,h, 84c, 131b, 55a, 72c, 169b, 174i, 181d, 198a, 199d, 246b, 259a.</p> <p>185w.</p> <p>246a, 262d, 281a.</p> <p>257c.</p> <p>36a, 54b, 58g, 61c, 62b,c, 69g, 70b,f, 73b, 74b, 75b, 76a, 77a, 78c,i, 79b,c, 80a, 81b, 90a, 96a, 117d, 121c, 135a, 137a.</p> <p>Obwód Ochronny Górny San.</p> <p>Obwód Ochronny Górny San.</p> <p>36c, 62b, 69g, 70b, 75b, 79b, 84f, 85a,h, 131b, 111b.</p> <p>55a, 110d, 126c.</p> <p>36a,c, 38a, 58b,g, 61j,l, 62a,b,c, 69b,g, 70a,b,c,f, 75b, 76c, 77a, 78c,g,i, 79b, 80a,b, 81a,b, 83f, 84f, 85d,h, 90a, 169b, 170b,c, 171c, 205b, 206c, 208c,h, 209c, 279b, 246a,b, 252a, 253a, 259a, 262d, 281a.</p>
<p><u>3. Ochrona ekosystemów nieleśnych.</u></p>	<p>Wykarczowanie barszczu Sosnowskiego, na powierzchni 0,50 ha.</p> <p>Budowa barierek drewnianych odgradzających powierzchnie wypasu owiec od innych ekosystemów, na długości 300m.</p>	<p>Tarnawa, Bukowiec.</p> <p>67m.</p>

	<p>Mechaniczne koszenie łąk z użyciem ciągników, na powierzchni 210,00 ha.</p> <p>Ręczne koszenie szuwarów w strefie łąk i połonin oraz kształtowanie układów mozaikowych łąka – las, na powierzchni 33,00 ha.</p> <p>Usuwanie drzew i krzewów z ekosystemów nieleśnych, na powierzchni 10,00 ha.</p> <p>Sadzenie drzew gatunków lasotwórczych (4300 sadzonek) i zabezpieczenie ich barierkami drewnianymi (600 m) w leśnych korytarzach ekologicznych.</p> <p>Pielęgnowanie roślinności towarzyszącej cmentarzom i kapliczkom, na łącznej powierzchni 4,00 ha.</p> <p>Sadzenie rodzimych odmian drzew owocowych w celu odtwarzania historycznych sadów i zadrzewień, w ilości 500 sztuk sadzonek i ich ogrodzenie na długości 260 m.</p> <p>Wypas ekstensywny owiec i koni huculskich w celu zachowania roślinności o charakterze pastwiskowym, na powierzchni 190,00 ha.</p> <p>Nawożenie łąk kośnych przefermentowanym obornikiem końskim w ustalonych dawkach, na powierzchni 7,00 ha.</p>	<p>1a,x, 1g, 1m, 1o, 1r, 1w, 1x, 71h, 71k, 24j, 66m, 66n, 66o, 66p, 66s, 67g, 132l, 132m, 133a, 133j, 134b, 134a, 135c, 172h, 173h, 173i, 181f, 181h, 182g, 182h, 184f, 185f, 185l, 185m, 185o, 186d, 187m, 188i.</p> <p>1c, 57g, 10a, 12f, 24m, 66g, 66r, 135i, 133b, 132f, 181a, 181i, Połonina Wetlińska.</p> <p>181a, 183a, 184a, 119c.</p> <p>173h, 173j.</p> <p>181i, 181f, 67g, 86a.</p> <p>182i, 182m, 67g, 89b.</p> <p>86b, 87b, 89b, 90b, 90h, 90j, 67f, 67m, 180f, 180d, 182f, 182g, 182h, 184f, 185f, 1a,x, 1z, 1w.</p> <p>187m, 187j, 180h.</p>
<u>4. Ochrona roślin.</u>	<p>Prowadzenie ogródków dla ochrony ginących gatunków roślin (2 ogródki o łącznej powierzchni 0,50 ha).</p>	<p>Obwody Ochronne: Tarnawa i Suche Rzeki.</p>
<u>5. Ochrona zwierząt.</u>	<p>Wysadzanie miejscowych odmian drzew owocowych w celu poszerzenia bazy pokarmowej niedźwiedzi (3000 sadzonek), na powierzchni 1,00 ha.</p>	<p>Obszar objęty ochroną częściową.</p>

	<p>Dokarmianie żubrów, koni huculskich i innych zwierząt w okresie zimowym (43 tony paszy).</p> <p>Ustawienie 3 znaków drogowych, informujących o możliwości napotkania zwierząt.</p> <p>Pozyskanie paszy własnej (172 tony siana) i podściółki dla potrzeb koni huculskich.</p> <p>Dokarmianie ptaków w okresie zimowym (500 kg karmy).</p> <p>Koszenie roślin i usuwanie krzewów w wybranych miejscach w celu zachowania siedlisk gatunków ciepłolubnych bezkręgowców, na powierzchni 3,00 ha.</p>	<p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>217, 218 przy drodze Ustrzyki Górne – Wetlina.</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>180 – 185, 188, 217, 134.</p>
--	--	--

* Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone literą oraz obwody ochronne, podano zgodnie z mapą przeglądową Bieszczadzkiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Przemyślu w skali 1:10 000, według stanu na 1.01.1995 r., arkusze 1- 17.

Podział na obszary objęte ochroną częściową, podano zgodnie z mapą strefowania ochronnego Bieszczadzkiego Parku Narodowego i otuliny na tle zróżnicowania i waloryzacji ekosystemów, sporządzoną przez Zespół syntezy planu ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.1995 r.

Mapy znajdują się w siedzibie Bieszczadzkiego Parku Narodowego w miejscowości Ustrzyki Górne.